

MESLEK VE İLGİ-DEĞER-YETENEK İLİŞKİSİ SAYISI

MESLEK VE İLGİ-DEĞER- YETENEK İLİŞKİSİ

OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANI
FERİDE TEPE

MESLEK SEÇİMİ NEDİR?

Meslek seçimi; kişinin var olan meslekler içinden, yapabileceğine inandığı, kendisine maddi ve manevi kazanç sağlayacağını düşündüğü mesleğe yönelmesidir. Kişinin herhangi bir mesleğe yönelmesini etkileyen çeşitli faktörler vardır. Bunlar:

- ▲ Kişinin geleceğe yönelik hayalleri, istekleri
- ▲ Kişinin cinsiyeti, fiziksel ve psikolojik özellikleri
- ▲ İlgiler, yetenekler ve zekâ
- ▲ Akademik başarı
- ▲ Öğretmenlerin, öğrencinin yetenek ve ilgilerine ilişkin görüşleri
- ▲ Arkadaş çevresinin düşünceleri
- ▲ Ailenin beklentileri, birey hakkındaki düşünceleri
- ▲ Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi
- ▲ Çevrenin etkisi
- ▲ Teknolojik, sosyal, kültürel ve endüstriyel gelişmeler
- ▲ Mesleğin toplumdaki konumu ve mesleğe olan talep
- ▲ Mesleğin gelir düzeyi
- ▲ Mesleğin eğitim ve kariyer imkânları
- ▲ Ülkenin ekonomik yapısı, iş bulma olanakları vb

BU SAYIDA

Meslek Seçimi Nedir?

Meslek Seçiminde Dikkat Edilecek Hususlar

İlgi, Yetenek, Değer Nedir?

MESLEK SEÇİMİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Doğru meslek seçimi için kişinin öncelikle; kendini tanıması, meslekler hakkında bilgi edinmesi ve kendi özellikleriyle mesleklerin gerektirdiği özellikler arasındaki ilişkiyi kavraması önemli ve gereklidir.

Kendini tanıma; bireyin kişilik özellikleri, ilgileri, yetenekleri, değerleri ve sağlık durumu konusunda kendini bilme durumudur. Farkındalık olarak da niteleyebileceğimiz bu durum başka bir deyişle kişinin; "Ben nasıl biriyim? Karakterim nasıl? Davranış ve alışkanlıklarım nelerdir? Neleri yapmaktan hoşlanırım?" gibi sorulara verdiği cevaplardır.

Kendini tanıma sürecini üç temel unsur üzerinden sınıflandırabiliriz;

***İLGİLERİNİZ: Mekanik -Ticaret - Sosyal Yardım vb.**

***YETENEKLERİNİZ: Sözel Yetenek - Sayısal Yetenek -Şekil- Uzay Yeteneği vb.**

***DEĞERLERİNİZ: Yaratıcılık -Liderlik -Kazanç vb.**

İLGİ, YETENEK, DEĞER NEDİR?

İLGİ NEDİR? İlgî, kişileri belli faaliyetleri isteyerek yapmaya yönlendiren içsel bir uyarıcıdır. İlgî en genel anlamıyla bir işi yapmaya gönüllü olma, yaparken zevk alma ve başka alternatifler arasından en çok onu tercih etme durumudur.

İlgî Alanlarınızı Nasıl Fark edersiniz? Yetenek alanları gibi ilgî alanları da özellikle mesleki doyum ve haz alma ile yakından ilişkilidir. İlgî alanı, neleri yapmaktan hoşlandığınızı gösterir. Bu süreçte ilgî alanına ilişkin yoğun bir bilgi arayışı söz konusu olur. İlgî, var olan yeteneği mükemmelleştirir ve ilgilenilen alanda karşılaşılabilecek zorluklarla başa çıkmayı eğlenceli hale getirir.

YETENEK NEDİR? Yetenek, doğuştan getirdiğimiz ve çevreyle etkileşimle geliştirebildiğimiz, bir davranışı öğrenebilmek için gerekli olan yetidir. Doğuştan getirdiğimiz yetenekler öncelikle en yakınımızdaki kişiler tarafından fark edilir, desteklenir ve uygun eğitim ortamlarında en üst seviyeye çıkarılır.

Yeteneklerinizi Nasıl Fark edersiniz? Her bireyin kendine özgü yetenekleri vardır. Yetenekler de insanlar kadar çeşitlidir. Yetenekler doğuştan getirdiğimiz yetiler olduğundan büyük bir kısmı erken yaşta ortaya çıkar. Tam bu noktada aile ve okul büyük önem arz eder. Aile ve okul tarafından fark edilen yetenekler doğru koşullarda desteklenirse gelişebilir. Fakat yeteneklerin dışavurumuna ilişkin bir ortam oluşturulmamışsa bu yetenekler gizli kalabilir.

DEĞER NEDİR? Mesleki anlamda değer kavramı; bireyin kişisel değerlerine ve beklentilerine uygun mesleğe yönelmesini ifade eder. Kişisel değerlerin oluşmasında aile yapısı, içinde yaşanılan kültürün mesleklere ve cinsiyete dayalı algılamaları, medya vb. etkilidir. Örneğin seçeceği meslek bazı kişiler için saygınlık elde etmeyi ön plana koyarken; bazıları için yüksek gelir elde etmeyi ön plana alır. Kişiler için liderlik, düzenli yaşam, sosyal ilişkiler, yaratıcılığını kullanma gibi değerler meslek seçimini etkileyen önemli faktörlerdir. Değerler, bireyin gelecekteki yaşam tarzının belirlenmesinde dönüm noktasıdır. Bu nedenle kendi kişisel değerlerini tanıma ve bunlara uygun mesleklere yönelme kişinin hem yaşam kalitesini hem de mesleki doyumunu artıracaktır.